

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT**

Priština, 17 mart 2011. god.
Br. ref.: RK 99/11

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u slučajevima

KI 29/09, KI 32/09 i KI 47/09

Podnosioci

Teki Bokshi, Avdi Rizvanolli i Qaush Smajlaj

**Ocena ustavnosti Administrativnog naređenja UNMIK br. 2003/13,
koja je izmenjeno i dopunjeno**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Kadri Kryeziu, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Ivan Čukalović, sudija
Gjyljeta Mushkolaj, sudija i
Iliriana Islami, sudija

Podnosioci zahteva

1. Podnosioci zahteva su g. Teki Bokshi i g. Avdi Rizvanolli, advokati iz Đakovice, kao i g. Qaush Smajlaj iz sela Dujake, koga zastupa g. Teki Bokshi, advokat iz Đakovice.

Osporeno administrativno naređenje

2. Podnosioci zahteva osporavaju Administrativno naređenje misije Ujedinjenih nacija na Kosovu (UNMIK) br. 2003/13, koje je izmenjeno i dopunjeno Administrativnim naređenjem UNMIK br. 2008/6, a koje je stupilo na snagu 11. juna 2003. god.

Predmetna stvar

3. Podnosioci zahteva tvrde da primena člana 22. stava 7. i člana 64. stava 7. Administrativnog naređenja UNMIK br. 2003/13 i člana 22. stava 7. i člana 25. stava 1. tačka b) Administrativnog naređenja UNMIK br. 2006/17, kojom je 6. decembra 2006. god. zamenjeno Administrativno naređenje UNMIK br. 2003/13 krši osnovna prava i slobode zagarrantovane Ustavom Republike Kosovo. Podnosioci zahteva tvrde da su takođe prekršeni i čl. 6. i 14. Evropske povelje o ljudskim pravima. Član 6. Povelje se odnosi na pravo na pravično suđenje i član 14. se odnosi na zabranu diskriminacije.

Pravni osnov

4. Član 113. st. 1. i 7. Ustava Kosova (u daljem tekstu: Ustav), čl. 46. i 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 16. decembra 2009. god., br. 03/L-121, (u daljnjem tekstu: Zakon) i pravila 69. i 54. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Sudom

5. Podnosioci zahteva su u periodu između aprila i oktobra 2010. god. predali svoje zahteve Sudu u kojima osporavaju ustavnost Administrativnog naređenja UNMIK br. 2003/13.
6. Predsednik je 17. marta 2010. god. doneo odluku br. Ur. 47-09-bk/10 o spajanju zahteva KI 19/10, KI 29/09, KI 32/09 i KI 47/09.
7. Nakon što je 17. decembra 2010. god. razmotrilo izveštaj sudije izvestioca, Kadria Kryeziua, Veće za razmatranje, u sastavu sudija Almiro Rodrigues (predsedavajući), Gjyljeta Mushkolaj i Iliriana Islami, je Sudu u punom sastavu iznelo preporuku u odnosu na prihvatljivost samo za sledeće zahteve: KI 29/09, KI 32/09 i KI 47/09.
8. Sud je istoga dana odlučio da će se o zahtevu KI 19/10 odlučivati odvojeno.

Pregled činjenica

9. Podnosioci zahteva tvrde da su član 22. stav 7. i član 64. stav 7. Administrativnog naređenja UNMIK br. 2003/13, koje je izmenjeno i dopunjeno: „u suprotnosti sa čl. 5, 23, 24 i 31. Ustava Republike Kosovo“, i „u suprotnosti sa pravilima ustanovljenim u članu 6. – pravo na pravično suđenje, a naročito u članu 14. – o zabrani diskriminacije Evropske povelje o ljudskim pravima“.
10. Podnosioci zahteva zasnivaju svoje zahteve referišući se samo na dokumentaciju koja je navedena u zahtevima koji su predati Sudu.

Navodi podnosilaca zahteva

11. Podnosioci zahteva tvrde da član 22. stav 7. i član 64. stav 7. Administrativnog naređenja UNMIK br. 2003/13, koje je izmenjeno i dopunjeno, krše osnovna prava i slobode zagarrantovane Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav). Podnosioci zahteva tačnije navode da su prekršene odredbe člana 5. (Jezici), člana 23. (Ljudsko

dostojanstvo), člana 24. (Jednakost pred zakonom) i člana 31 (Pravo na pravično i nepristrasno suđenje) Ustava.

12. Član 22. stav 7. Administrativnog naređenja br. 2003/13 je prvi put izmenjen i dopunjen Administrativnim naređenjem UNMIK br. 2006/17 i konačno Administrativnim naređenjem UNMIK br. 2008/6.
13. Osporeni član Administrativnog naređenja je sadašnji član 25. stav 7; isti određuje jezike na kojem se slučajevi mogu podneti Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova i da se isti moraju predati Komori na sledeći način:

„25.7 Podnesci i prateća dokumentacija mogu da budu podneti na albanskom, srpskom ili engleskom jeziku. Međutim, ukoliko su podneti na albanskom ili srpskom jeziku, svi podnesci i prateća dokumentacija moraju da budu prevedeni na engleski jezik. Troškove prevođenja snosi strana koja dostavlja podneske.“

14. Član 64. stav 7. prvobitnog Administrativnog naređenja UNMIK je sada zamenjen članom 67. stavom 11. Administrativnog naređenja UNMIK br. 2008/6; isti određuje prevod dokumenata u odnosu na zahteve za tužbu protiv Kosovske povereničke agencije na sledeći način:

„67.11 Specijalno veće omogućava kada je to potrebno prevođenje na engleski jezik prigovora i naknadnih podnesaka, kao i bilo kojih dopunskih dokumenata. Takvi prevodi bivaju dostavljeni podnosiocu/podnosiocima prigovora i Agenciji čim budu na raspolaganju, a najkasnije 7 dana pre ročišta.“

15. U odnosu na to podnosioci zahteva tvrde da će prema Administrativnom naređenju u određenim pritužbama protiv Kosovske povereničke agencije Posebna komora prevoditi podneske Kosovske povereničke agencije na engleski i da to stoga predstavlja diskriminaciju.
16. Dodatno, podnosioci zahteva navode da su prekršeni čl. 6. i 14. Evropske povelje o ljudskim pravima

Preliminarna ocena prihvatljivosti zahteva

17. Kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom i Poslovnikom o radu.
18. Član 113. stav 7. Ustava propisuje: *„Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom“*. Međutim, podnosioci zahteva nisu dokazali da su oni lično žrtva povrede prava od strane određenog javnog organa.
19. Dodatno, član 47. stav 1. Zakona predviđa: *„Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagantovana prava i slobode krši neki javni organ“*.
20. Međutim, podnosioci zahteva ponovo nisu dokazali da im je javni organ direktno prekršio prava i slobode ili ih i dalje krši. Pravilo 69. Poslovnika o radu propisuje: *„Podnošenjem zahteva u skladu sa članom 113, stav 7 Ustava, ovlašćena strana treba*

na uverljiv način dokazati da javni organ direktno i trenutno krši njena/njegova Ustavom garantovana prava i slobode“.

21. Konačno, član 53. Ustava predviđa: „Osnovna prava i slobode zagarantovana ovim Ustavom se tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava“.
22. Prema sudskoj praksi Strazbura sistem individualnih zahteva...ne dozvoljava podnošenje zahteva koristeći *actio popularis*. Stoga, žalbe se moraju podneti lično ili u ime lica koja tvrde da su žrtve kršenja jedne ili više odredbi Povelje. Ta lica moraju biti u stanju da dokažu da su: „na njih direktno uticale mere na koje se žale“ (*vidi npr. presuda u slučaju İlhan protiv Turske*, br. 22277/93 od 27. juna 2000. god., stav 52).
23. Pošto podnosioci zahteva, kao individualni podnosioci zahteva, nisu dokazali da su ovlašćena strana, zahtevi moraju biti odbačeni kao neprihvatljivi.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud shodno članu 49. Zakona o Ustavnom sudu i pravilu 56. (2) Poslovnika o radu, jednoglasno,

ODLUČUJE

I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv.

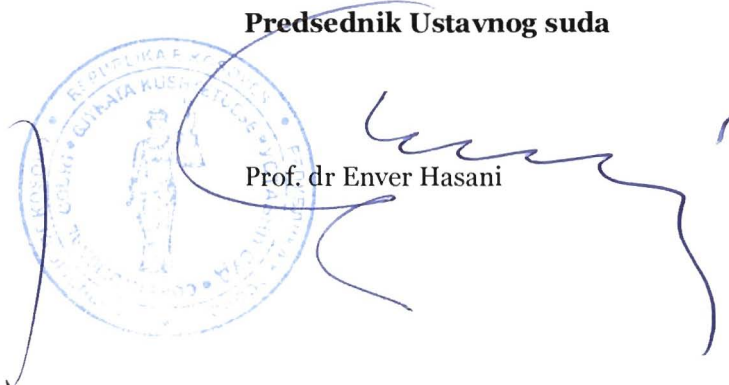
Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona o Ustavnom sudu.

Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Mrisc. Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani